

Plenum

Tisdag 24.10.2023 kl. 14.00—16.17

3. Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet och 20 § i lagen om fritt bildningsarbete

Regeringens proposition RP 66/2023 rd

Remissdebatt

Förste vice talman Paula Risikko: Ärende 3 på dagordningen presenteras för remissdebatt. Talmanskonferensen föreslår att ärendet remitteras till kulturutskottet.

För remissdebatten reserveras i detta skede högst 30 minuter. Om vi inte inom denna tid hinner gå igenom talarlistan avbryts behandlingen av ärendet och fortsätter efter de övriga ärendena på dagordningen. — Minister Henriksson presenterar ärendet för oss, varsågod.

Debatt

14.01 **Opetusministeri Anna-Maja Henriksson** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puheemies, ärade talman! Tuon eduskunnan käsittelyyn hallituksen esityksen, jolla ehdotetaan täsmennettäväksi opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annettua lakia perusopetuksesta yksityisissä koulukodeissa järjestettävän tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen rahoituksen osalta.

Tutkintokoulutukseen valmentavaa koulutusta, niin sanottua TUVA-koulutusta, on järjestetty elokuusta 2022 alkaen osana oppivelvollisuuden uudistusta. Nivelvaiheen koulutusta järjestetään perusopetuksen ammatillisen ja lukiokoulutuksen järjestäjien toimesta.

Koulutusta koskee oma, niin sanottu TUVA-laki. TUVA-koulutusta järjestetään myös lastensuojelulaitoksina toimivissa yksityisissä koulukodeissa. Esityksen mukaan opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslakia täsmennettäisiin siten, että TUVA-koulutusta yksityisessä koulukodissa suorittavien opiskelijoiden koulukotikorotus määräytyisi jatkossa toteutuneiden läsnäolopäivien mukaisesti jälkikäteen eikä laskentapäivän 20.9. opiskelijamäärän mukaan. Ehdotus parantaisi yksityisten koulukotien asemaa, sillä ne saisivat jatkossa sijoitettujen nuorten TUVA-koulutuksen opiskelijoista koulukotikorotuksen täsmällisesti ja varmasti toteutuneiden läsnäolopäivien mukaan, riippumatta siitä, mihin aikaan vuodesta sijoitus koulukotiin on tapahtunut. Ehdotuksen arvioidaan parantavan myös sijoitettujen nuorten opiskelumahdollisuuksia.

Värderade talman! Det här lagförslaget förbättrar de privata skolhemmens ställning. I fortsättningen får skolhemmen skolhemsförhöjningen enligt de faktiska närvarodagarna som en placerad studerande genomfört sin HUX-utbildning, oberoende av vilken tidpunkt på året placeringen i skolhemmet har skett. Förslaget bedöms också förbättra studiemöjligheterna för placerade unga.

Punkt i protokollet PR 47/2023 rd

Arvoisa puhemies! Esitys sisältää myös ehdotuksen siitä, että opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslakiin sekä vapaasta sivistystyöstä annettuun lakiin täsmennettäisiin valtionosuiden ja valtion avustuksen maksatus- ja palautusrajaa. Nykyisin voi syntyä epäselvyyttä siitä, sovelletaanko erityislainsäädännön nojalla myönnettyyn valtionavustukseen valtiovastuslain mukaista 100 euron vaiko erityislain mukaista 2 000 euron palautusrajaa.

Esityksellä ei ole valtiontaloudellisia vaikutuksia. Muuttuva rahoitus kyetään rahoittamaan määrärahojen puitteissa.

Lakimuutokset on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden vaihteessa, joten siksi esitys tuodaan eduskunnan käsittelyyn kiireellisenä. — Kiitoksia, tack.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia esittelystä. — Ja sitten mennään puheenvuoroihin, ja nämä aloittaa edustaja Koponen.

14.04 **Ari Koponen ps:** Arvoisa puhemies! Tässä on kyse varsin teknisestä lainmuutoksesta mutta tärkeästä sellaisesta. On paljon viisaampaa, että jatkossa koulukotikorvaus maksetaan toteutuneiden läsnäolopäivien mukaan yksityiselle koulukodille tutkintokoulutukseen valmentavasta koulutuksesta. Tällä hetkellä korvaus maksetaan laskentapäivän opiskelijamäärän mukaan. Tämä tekninen lakimuutos selkeyttää tilannetta.

Tässä asiakohdassa on hyvä sanoa pari sanaa itse tutkintokoulutukseen valmentavasta koulutuksesta eli TUVA-koulutuksesta. TUVA-koulutus on korvannut lukion valmentavan LUVA-koulutuksen ja ammattikouluun valmentavan VALMA-koulutuksen. TUVA-koulutuksessa on siis kyse peruskoulun lisäopetuksesta niille, joiden oppimisvalmiudet syystä tai toisesta eivät ole sellaiset, että he kykenisivät toisella asteella selviämään. TUVA-koulutuksessa on siis kyse ammattikoulujen ja lukioiden kannalta erittäin tärkeästä koulutuksesta. Koulutuksen olemassaolo varmistaa, ettei kouluihin tule niin paljon oppilaita, jotka eivät aidosti ole siihen valmiita. Tätäkin tärkeämpää on, että koulutus luo mahdollisuuden saada tarvittavat valmiudet toiselle asteelle näille nuorille oppivelvollisille ja myös aikuisille, joilla tutkintoa ei ole.

Puhemies! TUVA-koulutuksen tarve tuo väkisin mieleen perusopetuksen tilan ja varhaisen puuttumisen merkityksen. Ei voi olla niin, että Suomessa kasvaa suuri määrä nuoria, jotka valmistuvat peruskoulusta ilman tarvittavia perustaitoja. Tämä hallitus on onneksi nimenomaan tähän juurisyyhyn puuttumassa ja panostamassa. Näillä aiotuilla oppimisen tukeen ja perustaitojen parantamiseen pyrkivillä toimilla vähennetään tulevaisuudessa niiden nuorien määrää, joilla ei ole valmiuksia toiselle asteelle peruskoulusta valmistuttuaan.

Loppuun vielä itse lakiuudistuksesta: Kyse on varsin teknisestä muutoksesta, jonka tarve on tullut sote-uudistuksen myötä. On hyvä, että ongelmien ilmetessä saadaan nopeasti tehtyä korjaavia ja selkeyttäviä lakiuudistuksia.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Seuraavaksi edustaja Räsänen, Joonas.

14.07 **Joonas Räsänen sd:** Arvoisa puhemies! Niin kuin tuossa edellä kuultiin ja myös ministerin esittelystä, tämä yksittäinen muutos, jota tässä ollaan tekemässä, on varsin... [Kahden sekunnin katkos äänitteessä] Tarve nimenomaisesti on tullut nyt, kun muu lainsäädäntö on kehittynyt ja on huomattu tämäkin tarve. Hyvä, että tämä tässä yhteydessä nyt korjataan, ja yleisestikin on hyvä periaate, että kun lainsäädännössä huomataan erilaisia kehit-

Punkt i protokollet PR 47/2023 rd

tämistarpeita tai täydennistarpeita, niitä viipymättä myös sitten eduskunnan käsittelyyn tuodaan hallituksen esitysten muodossa. Varmasti tämä kokonaisuus myös tässä talossa kohtuullisen nopeasti eteenpäin menee.

Arvoisa puhemies! Tänään ylipäätänsä on paljon näitä sivistyksen laajaan kokonaisuuteen liittyviä asioita päiväjärjestyksen listalla, ja tämänkin pykälän osalta, mitä nyt tässä käsitellään, niin kuin jäljempänä tulevienkin asioiden osalta, on ehkä hyvä todeta, että nimenomaisesti sivistys ja koulutus ovat kyllä Suomen menestymisen selkäranka ja meidän peruspilari, jonka päälle voidaan rakentaa ylipäätänsäkin kansakunnan hyvinvointia ja menestystä. Senpä takia olisi hyvä, että lähtökohtaisesti näiden asiakokonaisuuksien osalta puhuttaisiin enemmän siitä, miten niitä kehitetään eteenpäin, jotta niistä saadaan entistään vaikuttavampia ja tätä kautta sitten yleisesti meidän kansakunnan osaamistasoa pystytään nostamaan. Senpä takia on todettava, että on valitettavaa, että tällä kaudellahan me saadaan eteen useampia esityksiä, joissa tietyiltä osin nyt sitten tätä sivistyksen ja koulutuksen perusrakennetta hieman rapautetaan.

Ehkä nostan tässä vain nyt yhden kokonaisuuden esille: Tämän vapaan sivistystyön osaltahan tiedämme, että mittavia tasapainotustoimia sinnekin kohdennetaan, mutta varsinkin työelämän kehittämisen johdosta on syytä vielä tässäkin kokonaisuudessa muistuttaa, että kyllä se suurin synty, jonka tämä hallitus koulutuksen kokonaisuuden osalta tekee, liittyy aikuiskoulutustukeen, joka on ollut nimenomaan keino siihen, että ihmiset ovat voineet opiskella tuetusti mahdollisesti uuden ammatin, jos vanha on hävinnyt alta. On suuri virhe, että nyt tilanteessa, jossa jokaisen ihmisen osaaminen pitäisi saada käyttöön, ja meidän pitäisi pystyä tukemaan jokaisen ihmisen pärjäämistä tulevaisuudenkin työmarkkinoilla, keskeistä tukivälinettä tälle lähdetään romuttamaan, varsinkin kun hallitus itsekin on myöntänyt, että sitten tarvitaan jotain korvaavaa ehkä tilalle. Tässä yhteydessä kun todella puhutaan laajasti tästä vapaasta sivistystyöstä, niin toivoisin, että hallitus vielä tältä osin kyllä tarkistaisi linjaansa eikä lähtisi romuttamaan aikuiskoulutustukea.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Seuraavaksi edustaja Heinonen.

14.10 Timo Heinonen kok: Arvoisa rouva puhemies! Hyvä opetusministeri, hyvät edustajakollegat ja muut täysistuntoa seuraavat! Tämä esitys, niin kuin tässä ministerin esittelypuheenvuorossa kuulimme, on varsin tekninen ja tulossa voimaan nopealla aikataululla ja parantaa tilannetta myös lausunnonannon kautta perustellusti. Tässä on siis kyse tutkintokoulutukseen valmentavasta koulutuksesta eli nykyisestä niin sanotusta TUVA-koulutuksesta koulukotien osalta. Tämä ehdotus parantaa näiden yksityisten koulukotien asemaa, sillä jatkossa nämä saisivat sijoitettujen nuorten TUVA-koulutuksen opinnoista koulukotikorotuksen täsmällisesti ja varmasti toteutuneiden läsnäolopäivien mukaan, riippumatta siis siitä, mihin aikaan vuodesta lapsen, tai näissä tapauksissa nuorten, sijoitus koulukoteihin tapahtuisi. Koulukotikorotus muodostaa itse asiassa yli puolet yksityisessä koulukodissa olevan TUVA-opiskelijan valtionosuusrahoituksesta, kun opiskelija ei ole tuon pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä.

Katsoin tämän lainsäädännön lapsiasiainvaikutuksia — siitä kiitos, ne on tehty hyvin — ja tämä esitys vahvistaa näiden lasten sivistyksellisiä oikeuksia. Koulukotiin sijoitetun oppivelvollisen kasvua ja kehitystä koskevan edun sekä koulutuksellisen yhdenvertaisuuden toteutumisen kannalta on tärkeää, että näillä nuorilla on mahdollisuus myös TUVA-koulu-

Punkt i protokollet PR 47/2023 rd

tukseen koulusijoituksen aikana. Esityksen arvioidaan parantavan sijoitettujen lasten opiskelumahdollisuuksia uusilla sijoituspaikkakunnilla. Ja kun TUVA-koulutuksen rahoitus on paremmin varmistettu, yksityisten koulukotien on itse asiassa turvallisempaa järjestää tätä koulutusta riippumatta siitä, mihin aikaan vuodesta opinnot alkavat. Eli tämä varmistaa tätä tilannetta paremmin näille nuorille.

Onnistuessaan lastensuojelu edistää itse asiassa koko yhteiskuntamme hyvinvointia ja turvallisuutta torjumalla syrjäytymistä mutta myös eriarvoisuutta. Voisi todeta, niin kuin esittelyssäkin tuotiin esille, että lastensuojelu on koko palvelujärjestelmämme yhteinen tärkeä tehtävä.

Lausuntopalautetta kävin hivenen läpi, ja siellä nousi esille muutama huomio. Tässä oli tiivis lausunnonantokierros. Koulukotikorotuksesta todettiin, että koulukotikorotus ei kuitenkaan yksin riitä kattamaan TUVA-koulutuksen järjestämisestä aiheutuneita kustannuksia, jotka vastaavat suuruudeltaan koulukodin järjestämisen perusopetuksen mukaisia kustannuksia. Lausuntopalautteessa epäkohdaksi koettiin myös se, ettei TUVA-koulutukseen esitetty perusopetusta vastaavaa laskutusoikeutta valtionosuusrahoituksen yli meneville kustannuksille. Toivoisin, että näistä opetusministeri Henriksson voisi muutamalla sanalla todeta.

Sijaishuollossa asuvien lasten ja nuorten sivistykselliset oikeudet ovat sellaiset, että meidän pitää niistä yhdessä huolehtia nyt ja tulevaisuudessa vielä paremmin. Oikeastaan haluan tähän keskusteluun nostaa esille myös sen, millä tavalla nämä kustannukset meidän yhteiskunnassa jakaantuvat. Toin esille sen, että jokaisen nuoren kohdalla se on meidän yhteiskunnan yhteinen onnistumisen paikka, että me onnistumme tässä. Mutta meillä on jonkin verran kuitenkin tällaisia ristivetoja siitä, millä tavalla lapsen lähettävä kotikunta vastaa kustannuksista ja toisaalta sitten vastaanottava kunta, kun mennään vaikkapa tämän TUVA-koulutuksen ulkopuolelle perusopetukseen tai muuhun. Näissä ehkä olisi hyvä tulevaisuudessa olla samanlaisia selkeämpiä laskutusjärjestelmiä vastaamaan siitä, miten vastaanottava kunta saa korvauksia siitä, että se kantaa tätä meidän yhteistä tärkeää tehtäväämme. Kysyisin myös ministeri Henrikssonilta sitä, onko tälle puolelle mietitty malleja, joissa nämä kustannukset saataisiin paremmin jaettua itse asiassa sille lähettävälle kunnalle, missä usein ne ongelmat ovat syntyneet. Täytyy muistaa, että ei pelkästään ole kyse siitä, että tulee erityisoppilas, vaan siinä saattaa olla paljon muitakin palveluita, joita tulee siellä vastaanottavassa kunnassa, jossa saattaa olla siis perhesijoitus tai lastenkotisijoitus. Näiden kohdalla olisi hyvä miettiä järjestelmää, joka jakaisi niitä joko valtakunnallisesti tasaisesti tai sitten lähettävälle kunnalle selkeämmin kuin tämä vastuu nykyjärjestelmässä on.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Seuraavaksi edustaja Eloranta.

14.15 Eeva-Johanna Eloranta sd: Arvoisa rouva puhemies! Tämä melko tekninen muutos vapaan sivistystyön rahoituksesta annettuun lakiin on kuitenkin hyvin tärkeä, sillä tällä ehdotuksella varmistetaan, että jatkossa yksityinen koulukoti ei menettäisi koko valtionosuusrahoitusta, mikäli lastensuojelulain mukaisesti sijoitettu nuori aloittaa TUVA-koulutuksessa valtionosuusrahoituksen laskentapäivän jälkeen, eli kiitokset siitä. Tässä myös selkeytetään erityislainsäädännön nojalla myönnettävien rahoitusten maksamista ja perimistä koskevaa euromääräistä rajaa.

Punkt i protokollet PR 47/2023 rd

Samalla hallitus on kuitenkin tehnyt päätöksen leikata jopa 14 prosenttia vapaan sivistystyön valtionrahoituksesta. Tämä välttämättä tarkoittaa oppilaitosverkoston ja kurssitarjonnan merkittävää karsimista sekä kurssimaksujen merkittävää nostamista. Tämä heikentää hyvin vakavalla tavalla vapaan sivistystyön saavutettavuutta erityisesti kaikista pienituloisimmilla sekä pienimmässä kunnissa. Nämä kaavaillut rahoitusleikkaukset vaarantavat myös hallituksen itse asettamien työllisyys- ja koulutustavoitteiden saavuttamisen ja heikentävät sivistyksellisten oikeuksien toteutumista kaikille kansalaisille.

Toivonkin, kun ministeri Henriksson on täällä paikalla, että voisitte vielä viedä terveisiä sinne hallituksen pöydän ääreen, jos hallitus voisi vielä tarkastella näiden leikkausten vaikutuksia ja voisi vaikka perua nämä vapaata sivistystyötä ja jatkuvaa oppimista heikentävät leikkaukset. Tämä vapaa sivistystyö ei ole mitään marginaalikoulutusta, mitään vähemmän tärkeää koulutusta, vaan sillä on oma hyvin tärkeä roolinsa meidän koulutuspolulla ja meidän koulutuskokonaisuudessa. Sitä pitää kohdella sen arvon mukaisesti.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Autto.

14.17 Heikki Autto kok: Arvoisa rouva puhemies! Suomea kun katsotaan maailmalta, niin lähes mittarilla kuin mittarilla arvioiden voidaan katsoa yhtä maailman parhaista maista, ellei sitä kaikkein parasta. Jotta tämä on ollut mahdollista, se on vaatinut sitä, että suomalaisten koulutustaso, suomalaisten osaamistaso on myös maailman kärkeä. Tässä mielessä tietysti on todella tärkeää, että tämä hallitus panostaa nimenomaan siihen, että koulutuksen perusteet jo peruskoulusta ja varhaiskasvatuksesta lähtien ovat Suomessa kunnossa sillä tavoin, että jokainen lapsi ja nuori saa hyvät eväät koulupolulle eteenpäin, jotta toisen asteen koulutuksesta, ammatillisen osaamisen kartuttamisesta tai akateemisesta urasta voi oikeasti muodostua sellainen, joka tuo paitsi yksilölle itselleen hyviä edellytyksiä menestyä elämässä myös kykyä rakentaa yhteiskuntaa tavalla, joka mahdollistaa sen, että olemme maailman menestyvin maa myös tulevaisuudessa. Tässä mielessä hallitus tekee nyt juuri oikeita asioita panostaessaan peruskouluun, jotta jokaisella lapsella ja nuorella on tässä maassa eväät niin siellä opinpolulla kuin sitten elämässäkin eteenpäin.

Arvoisa puhemies! On toki selvää, että kaikkien nuorten osalta ei toteudu tämä ihanne, että jokainen saisi turvallisen kodin ja pystyisi saamaan omassa lähikoulussaan nämä eväät. Siksi on todella tärkeää, että meillä Suomessa on toimiva lastensuojelu, joka auttaa niitä lapsia ja nuoria, jotka elämässä tulevat kaltoinkohdelluiksi ja kohtaavat sellaisia vaikeita tilanteita, jotka sitten johtavat esimerkiksi koulukotiin. On tärkeää, että hallitus ministeri Henrikssonin johdolla nyt on eduskuntaan tuonut tämän esityksen siitä, että koulukotien korvaukset maksetaan todellisten toteutuneiden kustannusten mukaan. Tämä on koulukotien arjessa ja niiden toimivuuden kannalta tärkeä esitys. Jotta järjestelmä tulevaisuudessa toimii entistä paremmin, tämä on varmasti tarpeellista.

Arvoisa puhemies! Tästä johtuen onkin perusteltu tämä puhemiesneuvoston esitys, että asia lähetetään sivistysvaliokuntaan nyt mietinnön antamista varten ja sivistysvaliokunta asiassa ripeästi toimii.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitos. — Edustaja Hopsu.

14.20 Inka Hopsu vihr: Arvoisa puhemies! Kyseessä on tosiaan hyvin teknisiä mutta hyvin järkeviä muutosesityksiä lakiin. Ensimmäinen koskee koulukotikorvauksen määritte-

Punkt i protokollet PR 47/2023 rd

lyä päiväkohtaiseksi, ja tämä helpottaa TUV A-koulutuksen järjestämistä sijoitettujen nuorten osalta etenkin uusilla sijoituspaikkakunnilla. Toinen muutos koskee vapaan sivistystyön maksatuksen selkeytystä. Palautusraja selkeytetään 2 000 eurosta 100 euroon, eli tämä täsmentyy.

Tutkintoon valmistava koulutus eli tämä TUV A-koulutus antaa valmiuksia toisen asteen opintoihin, ja tarve tähän koulutukseen vaikuttaa olevan suuri. Paikoittain kuuluu terveisiä siitä, että jonot ovat kasvaneet hyvin suuriksi ja nuoret, myös oppivelvolliset nuoret, joutuvat odottamaan näitä TUV A-paikkoja liian kauan, jopa useiden kuukausien ajan. Osaltaan tätä jonoa on varmaan tehnyt myös se, että myös ukrainalaiset nuoret tarvitsevat näitä tutkintoon valmistavia paikkoja. Ja onkin hyvin tärkeää, että kuntien riittävä rahoitus ja mahdollisuus kompensatioon oikeasti huolehditaan niin, että näitä paikkoja syntyisi nopeasti ja riittävästi.

Tässä edustaja Räsänen nosti esiin aikuiskoulutustuen lakkautuksen. Siihen voisin kommentoida ehkä sen verran, että etenkin opetussektori on käyttänyt tätä aikuiskoulutustukea siihen, että on saatu koulutettua erityisluokanopettajia ja erityisopettajia, ja toivoisin kyllä, että hallitus harkitsee tätä lakkautusta ainakin tämän ryhmän osalta. Minusta aikuiskoulutustuki on järkevää muutenkin. Mutta meillä on suuri pula näistä erityisopettajista, ja jos tämä tukimuoto viedään pois, niin en tiedä, millä rahoituksella se heidän täydennyskoulutautumisensa onnistuu.

Vapaasta sivistystyöstä, jonka edustaja Eloranta nosti esiin, haluaisin nostaa esiin myös sen, että vapaan sivistystyön koulutuksella tuetaan kotoutumista, ehkäistään yksinäisyyttä, tuetaan paikkakuntien yhteisöllisyyttä, ikäihmisten liikkumista. Nämä leikkaukset, jotka sinne ollaan kohdentamassa, ovat aika pieniä lukuja, mutta vaikutukset voivat olla paljon suurempia. Toivoisin, että tästä tehtäisiin kunnan vaikutusarviot ennen kuin näitä leikkauksia viedään eteenpäin.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Talvitie.

14.22 **Mari-Leena Talvitie kok:** Arvoisa puhemies! Kiitos opetusministerille, että hän tuo näitä moniakkin hallituksen esityksiä tänne ripeällä tahdilla. Tässä, mistä nyt keskustelomme, on kyse tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen eli TUV A-koulutuksen muutoksesta. Se koskee muutamaa yksityistä koulukotia, on ehkä vanha jäännös, että yksi päivä syyskuussa määrittää sen, paljonko yksityinen koulukoti voi saada korvausta. Jos sen päivän jälkeen joku aloittaa koulutuksessa, niin siitä ei ole tullut mitään korvausta, tai vähän sen jälkeen. Eli tämä on tarkoituksenmukaista ja selkeä parannus olemassa olevaan tilanteeseen ja varmistaa myöskin sitä kautta sitten rahoitusta ja toisaalta myöskin parantaa sijoitettujen oppivelvollisten opiskelijoiden opiskelumahdollisuuksia näillä uusilla sijoituspaikkakunnilla, siinä mielessä tarpeellinen muutos.

Tärkeätä on myös, että sivistysvaliokunta käsittelee ja käsittelemme tätä nopeasti ja tämä tulee voimaan jo loppuvuonna.

Sitten ihan yleisesti ottaen näihin muihin asioihin, mitä tässä lähetekeskustelussa tuli esiin: Aikuiskoulutustuki tosiaan on nyt esityksessä niin, että se lakkaisi ensi kesän jälkeen, mutta hallitus on perustanut siihen valtiosihteerityöryhmän ja pohtii muun muassa sitä, miten erityisopettajaksi koulutukseen hakeutuvia voitaisiin jatkossakin tukea, jonkinlaista erilaista tukea myöntää. Yllätys oli itselläkin, kun kävin läpi näitä aikuiskoulutustuen saajia, että yli puolella aikuiskoulutustuen käyttäjistä ja saajista on jo korkeakoulut-

Punkt i protokollet PR 47/2023 rd

kinto pohjalla. Kun se tuki aikanaan luotiin, se luotiin nimenomaan siihen, että työmarkkina-asema paranee ja ihmisellä on toisen asteen koulutuksen jälkeen mahdollisuus suorittaa työn ohessa korkeakoulututkinto, mutta yli puolet aikuiskoulutustuen saajista onkin ollut jo aikaisemmin korkeakoulututkinnon suorittaneita.

Sitten ihan loppuun: Sivistysvaliokunnan delegaation ja puheenjohtaja Haataisen kanssa tänään tapasimme Namibian sivistysvaliokuntaa, joka oli eduskunnassa käymässä. Tietenkin suomalainen koulutus ja sen tasa-arvo kiinnostivat. He tulevat myöskin ministeriöön torstaina vierailulle. Keskustelimme peruskoulutuksesta, ammatillisesta koulutuksesta ja tki-panostuksista. Namibian valiokunta toi myöskin heidän parlamenttinsa lämpimät huomionosoitukset ja osanotot presidentti Martti Ahtisaaren poismenosta. Heillä oli monia hyviä näkökulmia tähän liittyen. [Puhemies koputtaa] Tiivis yhteistyö on tietenkin ollut jo kolmisenkymmentä vuotta Suomen ja Namibian osalta. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Eerola.

14.26 **Juho Eerola ps:** Arvoisa rouva puhemies! Kuten monessa puheenvuorossa on jo aiemmin todettu, kyseessä on varsin tekninen muutos, joka tämän sote-uudistuksen myötä oli pakko tehdä. Siitä huolimatta, että tämä onkin pelkästään tekninen muutos, on tämä muutos, mikä tehdään, tärkeä. On hyvä, että tämä mahdollisimman pian vuodenvaihteessa saadaan toteutettua.

Se, mikä tästä tekee tosiaan tärkeän, on se, että nyt laskutus muutetaan sillä tavoin, että se toteutetaan toteutuneiden läsnäolopäivien mukaan. Tämä tulee parantamaan yksityisten koulukotien tilannetta, kun laskutus voidaan aloittaa silloinkin, kun ikään kuin kesken lukuvuoden lapsi on sijoitettu uuteen paikkaan, kun ennen on tosiaan ollut niin, että on ollut tietty päivä syyskuussa, jolloin on pitänyt aloittaa se.

Se, minkä takia tämä TUVA-koulutus on tärkeää ja merkityksellistä, on se, että tämä parantaa niiden henkilöiden asemaa, joilla on ollut vaikeuksia selvittää nykyisen kaltaisessa koulujärjestelmässä — oli sitten ammattikoulussa tai lukiossa. Lisäksi, mikä usein unohdetaan, tämä parantaa myöskin niitten aikuisten henkilöiden tilannetta, joilta jostain syystä elämän aikana on loppututkinto jäänyt saavuttamatta. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Sitten, kun ei ole muita puheenvuoropyyntöjä, ministeri lyhyesti kuulemma haluaa vastata. — Olkaa hyvä.

14.27 **Opetusministeri Anna-Maja Henriksson:** Arvoisa puhemies! Kiitos hyvästä keskustelusta.

Aloitan toteamalla sen, mitä myös useampi edustaja on todennut, että tämä on varsin tekninen esitys mutta tärkeä. Tällä tavalla me varmistetaan nyt se, että yksityiset koulukodit saavat jatkossa sijoitettujen nuorten TUVA-koulutuksen opiskelijoista koulukotikoulutuksen täsmällisesti ja varmasti toteutuneiden päivien mukaisesti ja ei niin kuin tähän mennessä, että se on sen opiskelijamäärän perusteella, joka on ollut kirjattuna tilastointipäivänä 20.9.

Sitten totean yleisesti myös, että suomalainen koulutushan on varsin korkealla. Tästä meidän pitää pitää kiinni, ja hallitus myös haluaa nostaa suomalaisten ja suomalaisten lasten ja nuorten osaamistasoa aikaisemmasta vielä paremmaksi. Tulin lauantaina myöhään illalla kotiin Intian matkalta, ja voin kertoa teille kaikille, että Aasian suurimmassa koulu-

Punkt i protokollet PR 47/2023 rd

tustapahtumassa Suomi nähtiin edelleen koulutuksen mallimaana. Me tiedämme itse, että meilläkin on parannettavaa, mutta meidän on hyvä myös tiedostaa, että olemme myös tehneet paljon asioita oikein. Sen takia se, että hallitus panostaa koulutukseen ja varhaiskasvatukseen, on se oikea tie.

Palataan näiden muitten esittelyiden aikana tähän vapaaseen sivistystyöhön, koska siitä tulee erillinen esitys, joka myös liittyy siihen. Haluan vain siitäkin todeta, että tässä ei ole kyse siitä, että hallitus haluaa heikentää vapaata sivistystyötä, ja tulen palaamaan vielä siihen, mitä tässä nyt oikeasti sitten tullaan tekemään. Harrastusmuotoisen vapaan sivistystyön osalta kunnat ja ylläpitäjät joutuvat ehkä miettimään näitä maksuja ja korottamaan niitä, mutta suurelta osin toiminta voi myös jatkua kuten nykyisin.

Riksdagen avslutade debatten.

Riksdagen remitterade ärendet till kulturutskottet.